

Sjukskrivning vid höft- och knäproteskirurgi: En jämförelse mellan regioner och mot normalbefolkningen i Sverige

Kristin Gustafsson^{1,2}, Per Liv³, Sebastian Mukka⁴, Ola Rolfson⁵, Jens Wahlström⁶

¹ Rehabiliteringscentrum Region Jönköpings län, ² Linköpings Universitet, Institutionen för hälsa, medicin och vård, Avdelningen för prevention, rehabilitering och nära vård, Enheten för fysioterapi, ³ Umeå Universitet, Institutionen för folkhälsa och klinisk medicin, ⁴ Umeå Universitet, Institutionen för diagnostik och intervention, ⁵ Göteborgs Universitet, Institutionen för kliniska vetenskaper, Avdelningen för ortopedi, ⁶ Umeå Universitet, Institutionen för epidemiologi och global hälsa

Bakgrund: Förekomsten av höft- och knäartros ökar, vilket leder till fler protesoperationer bland arbetsföra individer och ett ökat behov av sjukskrivning.

Syfte: Att beskriva sjukskrivningsmönster före och efter höft- och knäproteskirurgi i Sverige, jämfört med normalbefolkningen, samt undersöka regionala skillnader.

Metod: I denna registerbaserade observationsstudie inkluderades individer i Svenska Ledprotesregistret, 18-69 år, som genomgått höft- eller knäproteskirurgi på grund av artros mellan 2012-2022, samt en matchad kontrollkohort från normalbefolkningen. Data om sjukskrivning erhöles från Försäkringskassan för perioderna 12 månader före och 24 månader efter operation. Deskriptiva analyser och mixed-model jämförelser användes för att jämföra sjukskrivningsfrekvenser mellan opererade och kontroller.

Resultat: Totalt identifierades 64,420 höftprotesoperationer, och 60,758 knäprotesoperationer. Medianåldern för patienter med höftprotes var 62 år (IQR 56-66), varav 52% var kvinnor. För knäprotes var medianåldern 63 (IQR 58-66), och 55% var kvinnor. Patienter med höftprotes hade fler sjukskrivningsdagar före och efter operation jämfört med kontrollerna (medel 30 dagar vs. 10 dagar före, [p<0,001], och 77 dagar vs. 18 dagar, efter [p<0,001]). Liknande mönster observerades vid knäprotes (medel 35 dagar vs. 11 dagar före [p<0,001] och 96 dagar vs. 19 dagar efter [p<0,001]).

Skillnaden mellan regionen med i medel högst respektive lägst antal sjukskrivningsdagar vid höftprotes var 19 dagar före och 22 dagar efter operation, samt vid knäprotes 22 dagar före och 27 dagar efter.

Konklusion: Långa perioder av sjukskrivning är vanliga före och efter höft- och knäproteskirurgi, med påvisade regionala skillnader. Patienter som opereras, särskilt vid knäprotes, är sjukskrivna i större utsträckning än den allmänna arbetsföra befolkningen.